

ГО «ЦЕНТР ЕКОЛОГІЧНИХ ІНІЦІАТИВ «ЕКОДІЯ»
а/с 32, Київ, 01133; ЄДПРОУ: 41210108
+380 44 357 7841; info@ecoaction.org.ua
вул. Євгена Коновальця, 36Е, Київ, 01133

25.08.2025 № 194

Прем'єр-міністерці України
Свириденко Юлії Анатоліївні

Міністерці енергетики України
Гринчук Світлані Василівні

Міністру економіки, довкілля та
сільського господарства України
Соболеву Олексію Дмитровичу

Щодо пропозицій та зауважень до
проекту Програми Дій Уряду

Шановна Юліє Анатоліївно!

ГО Екодія звертається до Вас з метою подання пропозицій та привернення уваги до критичних питань, які ми помітили у процесі опрацювання проекту Програми Дій Уряду.

У межах документу звертається значна увага на покращення стандартів енергоефективності та розвиток відновлюваних джерел, що є дуже позитивними сигналами, які варто у подальшому розвивати та покращувати.

Втім ми хотіли б звернути Вашу увагу на деякі критичні моменти, які варто врахувати для подальших дій Уряду:

1. Розвиток атомної енергетики

Закликаємо відмовитися від планів щодо добудову нових енергоблоків Хмельницької АЕС та впровадження малих модульних реакторів. Як свідчать [результати](#) соціологічного опитування, проведеного агенцією Info Sapiens, **68% українців** наразі вважають, що будівництво нових енергоблоків атомних електростанцій слід відкласти до завершення війни.

Будівництво нових атомних потужностей несе в собі ряд очевидних загроз, зокрема:

- **Вартість та реальні терміни будівництва.** На прикладі європейських проєктів ми бачимо глибокі проблеми атомної енергетики. Так, у Франції добудова реактора EPR у Фламанвілі триває понад 15 років замість початково запланованих 5 і коштувала у кілька разів дорожче від початкових оцінок. У Великій Британії проєкт Гінклі-Пойнт С уже відзначається мільярдними перевитратами та відтермінуванням пуску, а у Фінляндії реактор Олкілуото-3 був запущений із більш ніж десятирічною затримкою. Ці випадки доводять, що проєктні рішення на етапі планування ніколи не

відповідають дійсності: вартість зростає, строки зсуваються, а держава й споживачі змушені покривати ці ризики. Тому в дійсності будівництво нових атомних блоків вимагає десятків мільярдів доларів інвестицій та щонайменше десятиліття для завершення. Таким чином, інвестиції у нові атомні потужності завжди означатимуть вищі витрати часу та коштів у порівнянні з альтернативами як ВДЕ, що робить їх економічно не вигідними для України у сучасних умовах.

- **Ще більша централізація енергетичної системи.** Атомні станції є великими централізованими об'єктами, втрата яких має катастрофічні наслідки для енергосистеми. Приклад Запорізької АЕС показує, що втрата одного об'єкта означає втрату значної частки всієї генерації країни. Крім того, наявність таких об'єктів у зоні бойових дій робить можливим використання ядерної загрози як інструменту політичного та військового тиску, що ми вже спостерігаємо з боку росії. У цих умовах для України стратегічно вигіднішою є децентралізація енергосистеми через розвиток розподіленої генерації з ВДЕ, яка підвищує стійкість та знижує ризики масштабних відключень.
- **Поводження з відходами.** Не існує остаточного рішення для безпечної утилізації відпрацьованого ядерного палива. Навіть проєкти з централізованого зберігання, як-от Централізоване сховище відпрацьованого ядерного палива, не вирішують проблему, а лише відкладають її у часі. Це фактично перекладає небезпечний тягар на майбутні покоління, які змушені будуть шукати рішення для відходів, що залишаються небезпечними десятки тисяч років.

2. Законопроект про спрощення порядку здійснення оцінки впливу на довкілля

Припускаємо, що зараз Уряд вбачає ОВД як перепону для розвитку бізнесу, однак, це дієвий інструмент, який превентивно запобігає значним ризикам. Окрім цього, наявність ефективного механізму проведення ОВД є важливою складовою в євроінтеграційному русі України. **Ми звертаємо увагу, що замість спрощення процедури ОВД варто віддати перевагу його удосконаленню**, щоб у бізнесу не виникало будь-яких складнощів чи порушень, зокрема через:

- Покращення якості ОВД через вдосконалення реєстру ОВД, розроблення чіткої процедури післяпроєктного моніторингу та контролю, розроблення секторальних методик для проведення оцінок під час ОВД і СЕО.
- Забезпечення проведення ОВД до стадії розвідки та до отримання дозвільних документів на надрокористування.

Додатково, у кооперації з платформою [**Build Back Better**](#), де об'єдналися більше 50-ти громадських організацій, аналітичних центрів та неурядових ініціатив, які працюють з темами сталого економічного, екологічного, енергетичного розвитку розробили [**Дорожню карту сталого відновлення України**](#) для шести секторів:

- **Економіка** (1.1. Розвиток промисловості в рамках “Clean Industrial Deal”, 1.2. Модернізація наявного виробництва)
- **Довкілля** (2.1. Моніторинг довкілля й екологічна інформація: регулювання та доступ, 2.2. Екологічні оцінки, 2.3. Держекоконтроль і юридична відповідальність за погіршення стану довкілля)

- **Сільське господарство** (3.1. Комплексний підхід до сталого розвитку сільського господарства та сільських територій, 3.2. Стале землекористування та здоров'я ґрунтів, 3.3. Стале тваринництво)
- **Енергетика** (4.1. Розподілена генерація з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ), 4.2. Сектор теплопостачання)
- **Транспорт** (5.1. Нормативне поле та гармонізація з політиками ЄС, 5.2 Стратегічний підхід до вибору та фінансування проєктів у галузі транспорту, 5.3. Стала міська мобільність як об'єкт фінансування та модернізації)
- **Будівлі** (6.1. Нове будівництво, 6.2. наявні будівлі)

ГО Екодія пропонує розглянути та врахувати пропозиції у процесі доопрацювання проєкту Програми Дій Уряду. Відповідно до запропонованої процедури подачі пропозицій через форму наша команда подала відповідні пропозиції.

У разі виникнення зауважень чи уточнень, просимо контактувати з Белкіною Марією, 0682836350, md@ecoaction.org.ua.

З повагою

Заступниця виконавчого директора

Марія БЄЛКІНА